

FAQ. Hyppigt stillede spørgsmål om eksamen i græsk og latin 2019

Nedenfor ses svar på de hyppigst stillede spørgsmål i forbindelse med eksamen i græsk og latin. Vær opmærksom på, at der ved de mundtlige prøver i sommerterminen 2019 er hold til prøve efter både de gamle og de nye læreplaner.

Hvilke læreplaner gælder for hvilke hold?

Hvilke læreplaner følger elever, der i sommerterminen 2019 går i 1g og 2g på stx?

Elever, som er påbegyndt gymnasial uddannelse pr. 1. august 2017 eller senere, følger Lov om de gymnasiale uddannelser og tilhørende bilag, herunder de nye læreplaner fra 2017.

En undtagelse fra ovenstående er, at reformen for den toårige uddannelse til almen studentereksamen træder i kraft et år senere end for de øvrige uddannelser. Det vil sige fra skoleåret 2018/19.

Hvilke læreplaner følger elever, der går i 3g i sommerterminen 2019?

Elever, som er påbegyndt gymnasial uddannelse før 1. august 2017, er omfattet af de hidtil gældende regler og følger læreplanerne fra 2013.

For fag uden skriftlig prøve, fx latin C, er der dog mulighed for, at et hold, der er begyndt gymnasial uddannelse før august 2017, kan følge den nye læreplan, hvis skolens leder giver lov til det. Det fremgår af § 75, stk. 4 i Lov om de gymnasiale uddannelser. Det betyder, at man, hvis man som lærer ønsker at følge den nye læreplan i latin C, skal spørge sin skoles leder om tilladelse til at gøre det. Hvis vedkommende siger god for det, følger man den nye læreplan. Skolen vil ikke skulle søge dispensation, men det vil naturligvis skulle fremgå af holdets undervisningsbeskrivelse, at holdet er blevet undervist efter den ny læreplan - bl.a. af hensyn til en evt. censor.

Som censor skal man således være meget opmærksom på, om et hold i fx latin C i 3g har læst efter den gamle eller den nye læreplan.

Må elever, der skal til mundtlig prøve i græsk A eller latin A i sommeren 2019 følge den nye læreplan fra 2017?

Nej. Græsk A og latin A er fag med både mundtlig og skriftlig prøve (jf. ovenstående), og derfor skal de nuværende 3g-elever følge læreplanerne fra 2013 i både græsk A og latin A.

Adgang til internettet ved prøver under tilsyn

Er der forskel, hvad elever der følger de nye læreplaner og de gamle læreplaner må tilgå på internettet ved en prøve?

Ja, det er der. Reglerne er som følger:

Elever, som følger de gamle læreplaner i græsk og latin fra 2013

Disse elever er omfattet af de hidtil gældende regler og følger Den almene eksamensbekendtgørelse, som kan findes her: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=179722>

Reglerne for eksaminandernes adgang til internettet ved prøver under tilsyn er beskrevet i bekendtgørelsens § 15, stk. 2. Heraf fremgår det, at "Eksaminanden har under prøver, der er underlagt tilsyn, alene adgang til internettet, for så vidt angår egne læremidler, egne notater og egne arbejder". Orientering om rækkevidden og fortolkningen af § 15, stk. 2 kan findes her: <https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/proever-og-eksamen/regler-og-orienteringer>

Hvordan defineres "egne læremidler på internettet" i forbindelse med skriftlig eksamen i græsk A og latin A efter 2013-læreplanen/gammel ordning?

Helt overordnet gælder, at et læremiddel ikke kan defineres som en net-ressource, der ændrer afgørende ved eksaminandens vilkår og muligheder for at opfylde til de faglige mål, som prøves ved en eksamen. Det gælder fx hjemmesider med græsk/latinsk originaltekst som hypertext eller grammatikprogrammer, der kan give ret sikre morfologiske oplysninger om enkeltord, for det vil kunne stille eksaminanden bedre i forhold til besvarelsen af fx en syntaktisk eller morfologisk analyse. Derfor kan man ikke i eksamenssammenhæng og med den form, de skriftlige eksamensopgaver i græsk og latin har efter gammel ordning, tillade, at ovennævnte eksempler godkendes som "egne læremidler" på den enkelte skole.

Elever, som følger de nye læreplaner i græsk og latin fra 2017

Disse elever er omfattet af to nye bekendtgørelser: Bekendtgørelse om visse regler om prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser og Bekendtgørelse om adgangen til at medbringe udstyr, herunder digitale hjælpemidler, under prøver i de gymnasiale uddannelser. Disse to bekendtgørelser samt en vejledning til bekendtgørelserne kan findes her: <https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/proever-og-eksamen/regler-og-orienteringer>.

Derudover gælder reglerne i Den almene eksamensbekendtgørelse med undtagelse af § 15, § 20 og §§ 40-44 fortsat for elever og kursister, der har påbegyndt gymnasial uddannelse efter 1. august 2017.

NB: Elever på den toårige uddannelse til almen studentereksamen, der erstatter studenterkursustilrettelæggelsen og starter fra 1. august 2018, vil være omfattet af bekendtgørelserne fra dette tidspunkt.

Centralt i Bekendtgørelse om visse regler om prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser er, at de hidtil gældende regler om adgang til internettet til prøver under tilsyn er blevet skærpet. Dette er formuleret i § 6, hvor der står:

"Stk. 3. Adgang til internettet under prøverne er ikke tilladt for eksaminanden, jf. dog stk. 4 og 5, medmindre der for den enkelte prøve er givet adgang hertil.

Stk. 4. Eksaminanden kan under en prøve, hvor adgang til internettet ikke er tilladt efter stk. 3, anvende internettet, for så vidt angår digital adgang til undervisningsmateriale, der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, såfremt det ikke kan medbringes og opbevares lokalt.

Stk. 5. Egne notater og egne arbejder skal medbringes og opbevares lokalt under prøven. Eksaminanden har dog i tilfælde, hvor materialet har en sådan karakter, at det ikke kan opbevares lokalt, adgang til at tilgå materialet via internettet under prøven."

(Bekendtgørelse om visse regler om prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser, § 6, stk. 3-5)

Der er med bekendtgørelsen således sket en præcisering af, i hvilke situationer en eksaminand må benytte internetadgang til at tilgå hjælpemidler. Dette præciseres yderligere i vejledningen til bekendtgørelsen, hvor det fremgår, at "Netadgang må nu kun benyttes, når der er tale om adgang til undervisningsmateriale, der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, såfremt det ikke kan medbringes af eksaminanden og opbevares lokalt på eksaminandens udstyr." (Vejledningen, s. 5).

Ovenstående betyder, at eksaminanden, så vidt det er muligt, skal downloade og medbringe alt digitalt undervisningsmateriale og egne noter til prøverne. Det er ikke eksaminanden, men skolen, der beslutter, hvilket undervisningsmateriale der ved den enkelte prøve er internetadgang til, men der skal uanset hvad være tale om et helt bestemt, konkret undervisningsmateriale, som et hold har benyttet i undervisningen, og dette materiale skal være at en sådan karakter, at det i praksis ikke vil være muligt for skolen at opbevare det lokalt, eller for eksaminanden at medbringe det på sin egen computer. Dette undervisningsmateriale skal fremgå eksplicit af undervisningsbeskrivelsen, så det er helt klart for eksaminanderne, hvad der er tilladt at benytte på internettet under prøven.

Hvilke regler gælder for elever, der er påbegyndt gymnasial uddannelse før 1. august 2017, men som har fulgt den nye læreplan fra 2017 i latin C?

Disse elever vil til en mundtlig prøve i latin C efter den nye læreplan være omfattet af de nye regler for adgang til internettet ved prøver under tilsyn, som er formuleret i Bekendtgørelse om visse regler om prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser og Bekendtgørelse om adgangen til at medbringe udstyr, herunder digitale hjælpemidler.

Må eleverne bruge online ordbøger, fx den digitaliserede udgave af Jensen og Goldschmidts Latinsk-dansk Ordbog til prøver under tilsyn?

Ja, det må de godt, hvis de digitale ordbøger fremgår af holdets undervisningsbeskrivelse.

Må eksaminanderne bruge Perseus Digital Library i forberedelsestiden til en mundtlig prøve i græsk eller latin efter 2017-læreplanen?

Hvis man i undervisningen har benyttet materiale fra Perseus Digital Library, der ikke i praksis er muligt for skolen at opbevare lokalt eller for eksaminanden at medbringe, skal der i holdets undervisningsbeskrivelse være helt præcise links til de konkrete sider, man har benyttet i undervisningen, og det er udelukkende disse sider, eksaminanderne må tilgå i forberedelsestiden ved prøven.

Stadig ren eksamenstekst, hvis man følger 2013-læreplanerne?

Når det nu ikke længere er et krav i 2017-læreplanerne, at der skal eksamineres i et rent eksemplar af den græske og latinske eksamenstekst, vil det så være i orden, at der heller ikke eksamineres i et rent eksemplar af den latinske eller græske eksamenstekst på hold, der følger 2013-læreplanen?

Nej, det vil det ikke. Elever, der følger læreplanerne fra 2013, eksamineres i et rent eksemplar af den græske eller latinske eksamenstekst. Det betyder, at eksaminanderne eksamineres i et eksemplar, de ikke har skrevet i.

Særligt for Latin C: 2013-læreplanen

Hvordan foregår trækningen i latin C efter 2013-læreplanen?

Der foregår to trækninger samtidig: En trækning til den lange gruppeforberedelse og en trækning til den korte, individuelle forberedelse.

Eksamensspørgsmålene til den lange gruppeforberedelse trækkes mindst 24 timer før den korte, individuelle forberedelse begynder. Hver gruppe trækker et spørgsmål. Spørgsmålene må ikke gå igen (jf. nedenfor).

Efter gruppetrækningen trækker hvert medlem af gruppen et nummer, der bruges ved fordeling af spørgsmålene til den individuelle del af prøven. Det registreres på en navneliste, hvem der har trukket hvilket nummer. Den enkelte elev kender efter den individuelle trækning sit nummer, men ikke hvilket konkret tekststykke, nummeret dækker over. Det gøres eleven først bekendt med, når den korte, individuelle forberedelse begynder.

Hvor mange eksamensspørgsmål skal der være i forbindelse med eksamen i latin C? Hvorfor står der ikke noget om, hvor mange gange de må gå igen?

Til den lange gruppeforberedelse skal den sidste gruppe have fire eksamensspørgsmål at vælge imellem, så antallet af eksamensspørgsmål skal svare til antallet af grupper plus tre. Ingen af eksamensspørgsmålene til den lange gruppeforberedelse må gå igen, men det kan være nødvendigt, at eksamensspørgsmålene eller dele af eksamensspørgsmålene til den korte, individuelle forberedelse går igen.

Hvordan skal det forstås, når der i læreplanen står, at eksaminanden under den korte, individuelle forberedelsestid har "et rent eksemplar af opgaven til rådighed"?

Det betyder, at eksaminanden skal have et rent eksemplar af hele eksamensspørgsmålet til sin rådighed, dvs. både latinsk originaltekst, oversættelsen, evt. glosser samt en kort introduktion.

Hvordan skal man forstå læreplanens formulering "Eventuelt oplyses der om enkelte sproglige fænomener, som eleverne ikke har modt, samt om glosser, der ikke eller kun vanskeligt kan findes i ordbogen." Hvor mange glosser må man give eleverne?

Gloseringen til eksamensteksterne skal støtte eleverne, så de ikke bruger unødigt tid på urimelige vanskeligheder. Samtidig skal eksamensspørgsmålet give eleverne mulighed for at vise deres styrkesider, og gloseringen må ikke fjerne grundlaget for at bedømme dette.

Latin C: 2017-læreplanen

Må eksaminanderne godt skrive i den latinske eksamenstekst i eksamensopgaven, og må de eksamineres i et eksemplar af eksamensteksten, de har skrevet i?

Ja, det må de. Der er ikke i læreplanen krav om, at eksaminanden eksamineres på baggrund af et rent eksemplar af eksamensteksten, men eksaminanden må ikke læse op af en sammenhængende, nedskreven oversættelse af længere passager af eksamensteksten.

Må der være glosser til den latinske eksamenstekst i eksamensopgaven?

Ja, det må der. Eleverne er efter 2017-læreplanen til prøve i tekst gennemgået i undervisningen, og det kan derfor ofte være en god ide, at den latinske eksamenstekst i eksamensopgaven indeholder de samme glosser, som den tekststudgave/det materiale, der er blevet brugt i undervisningen. Hvis disse glosser er anført på selve eksamensopgaven, må eksaminanden således medbringe dem til både forberedelse og eksamination.

I udarbejdelsen af eksamensopgaverne er det meget vigtigt at være opmærksom på, at eleverne stilles lige, og det gælder også i forhold til mængden af glosser til de enkelte eksamenstekster. Det kan være forskelligt, hvilken sværhedsgrad eksamensteksterne har, og det skal man tage hensyn til i gloseringen af eksamensteksterne. Desuden er det vigtigt at være opmærksom på, at glosserne ikke må fratage eleverne mulighed for at vise selvstændig opfyldelse af de faglige mål.

Hvilke hjælpemidler må eksaminanden medbringe til i forberedelsen, og hvorfor står der ikke noget om det i læreplanen?

Der er ikke i læreplanen for latin C fra 2017 fastsat begrænsninger for, hvad eksaminanden må medbringe til forberedelsen, og det betyder, at eksaminanden til forberedelsen må medbringe egne noter og andet materiale fra undervisningen samt må benytte sig af ordbøger, grammatik og glosser. Eksaminanden skal, så vidt det er muligt, downloade og medbringe alt digitalt undervisningsmateriale og egne noter til prøverne. Eksaminanden må tilgå digitalt materiale fra undervisningen, der har en sådan karakter, at det i praksis ikke vil være muligt for skolen at opbevare det lokalt, eller for eksaminanden at medbringe det på sin egen computer, hvis dette helt konkrete materiale fremgår eksplicit af undervisningsbeskrivelsen – jf. ovenfor.

Hvad må eksaminanden medbringe til selve eksaminationen?

I læreplanen står, at "Til eksaminationen må kun medbringes de notater, eksaminanden har udarbejdet under forberedelsen. Notaterne må ikke indeholde en oversættelse af hele eksamensteksten eller større sammenhængende dele heraf." Det betyder, at eksaminanden ikke må medbringe egne noter eller andet materiale fra undervisningen til selve eksaminationen. Her må kun medbringes eksamensopgaven samt de notater, der er udarbejdet under forberedelsen.

Hvor mange gange må eksamensopgaverne gå igen?

Det samme prøvemateriale må højst anvendes to gange på det samme hold.

Må man lade enkelte antikke perspektivtekster gå igen 3 gange, hvis man kobler dem med forskellige latinske eksamenstekster eller omvendt: Må man lade enkelte latinske eksamenstekster gå igen 3 gange, hvis man kobler dem med forskellige antikke perspektivtekster?

Nej. Det samme prøvemateriale må højst anvendes to gange på det samme hold – uanset hvad.

Må man bruge en antik perspektivtekst på et fremmedsprog, fx engelsk.
Nej, det må man ikke. Prøvematerialet skal være på dansk.

Hvor finder jeg...

Hvor finder jeg de nye læreplaner og tilhørende vejledninger?

De nye læreplaner fra 2017 og tilhørende vejledninger fra 2018 findes på Undervisningsministeriets hjemmeside her: <https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/stx-laereplaner-2017>

Hvor finder jeg læreplanen for latin C fra 2017?

Læreplanen for latin C ligger under siden ”Valgfag” her: <https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/valgfag-laereplaner-2017>

Hvor finder jeg de gamle læreplan fra 2013 og tilhørende vejledninger?

Den gamle læreplan og tilhørende vejledning fra 2013 findes på her Undervisningsministeriets hjemmeside: <https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2013/fag-paa-stx>

Hvor finder jeg læreplanen for latin C fra 2013?

Læreplanen for latin C 2013 ligger under ”Valgfag” her: <https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2013/fag-paa-valgfag>

Hvor finder jeg de generelle regler for prøver og eksamen?

De findes her: <https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/proever-og-eksamen/regler-og-orienteringer>

Held og lykke med eksamen!

Med venlig hilsen

Anne Bisgaard Vase

Fagkonsulent i græsk, latin, oldtidskundskab, almen sprogforståelse og studieretningsprojektet

Direkte tlf.: +45 33 92 51 64

E-mail: Anne.Bisgaard.Vase@stukuvn.dk